

Tagállami jog - Szlovákia

Cette page a été traduite automatiquement: sa qualité ne peut pas être garantie.

Ez az oldal a szlovákiai jogrendszerről ad tájékoztatást.

A Szlovákia jogrendje az [Európai Igazságügyi Hálózaton keresztül érhető el: A polgári jog.](#)

Jogforrások

Jogszabálytípusok – leírás

A „jogforrás” fogalmát három értelemben használják:

1. jogforrások anyagi jogi értelemben: az anyagi jog forrásai;
2. jogforrások ismeretelméleti értelemben: a jogtudomány forrásai;
3. jogforrások hivatalos értelemben: a hivatalos jog forrásai.

A jogi rendelkezések bemutatása és a rájuk vonatkozó kötelező forma alapján négy fajta jogforrást különböztetünk meg:

- jogszokás;
- precedens (jogtörvény);
- normatív jogi aktusok;
- normatív szerződések;
- általános jogi alapelvek;
- józan ész;
- kortárs könyvek, jogi szakirodalom és szakértői jelentések;
- nemzetközi szerződések, amennyiben megfelelően azokat a Szlovák Köztársaság jogrendszerébe építették be.

Jogszabályi hierarchia

A szlovák jogrendszer egyik alapelve a normák hierarchiája. A joggyakorlatban és a végrehajtásban elfoglalt helyének megértése a törvényesség szempontjából igen fontos. Azonban a normák hierarchiája nem egyszerűen logikai sorrend vagy alárendeltség kérdése. A hierarchia a **törvényes hatóság teljes** kérdésére vonatkozik. Kategorikusan kimondja továbbá, hogy jogi rendelkezést csak egy törvény által felhatalmazott szerv állapíthat meg, a törvény keretei között és saját jogalkotási hatáskörében.

A jogi rendelkezéseket a „jogerő” néven ismert szempont szerint osztályozzák. **A jogi erő** a jogi rendelkezések tulajdonságaira utal, ahol az egyik rendelkezés a másiknak van alárendelve (azaz egy nagyobb jogi erővel bíró rendelkezés), vagy ha egy rendelkezés nagyobb jogi erővel rendelkezik. Ha egy adott helyzet különböző jogerejű rendelkezéseket érint, a gyengébb rendelkezés nem cáfolhatja az erősebbet, míg az erősebb rendelkezés hatálytalaníthatja a gyengébbet.

A jogi erő mértéke szerint a jogszabály az alábbiak szerint szervezhető meg:

Elsődleges jogszabályok (törvények)

- alkotmányjog (mindig elsődleges)
- törvények (elsődleges, vagy alkotmányos törvényből származtatott)

Másodlagos jogszabályok (a törvényi szint alatt)

- Kormányzati előírások – mindig másodlagos
- a központi kormányzati szervek jogszabályi rendelkezései – mindig másodlagos
- a helyi önkormányzati szervek (hatóságok) jogszabályi rendelkezései – elsődleges vagy másodlagos
- a kormányzati szervektől eltérő szervek által kivételesen kiadott jogszabályi rendelkezések – mindig másodlagos

Ha a jogszabályi rendelkezések rendszerében egy adott törvény elsőbbséget élvez, ez alapvetően azt jelenti, hogy az összes egyéb jogi normának ezen a jogi aktuson kell alapulnia, azzal összeegyeztethetőnek kell lennie, és nem lehet azzal ellentétes. Azaz a gyakorlatban olyan esetben, amikor a hierarchia alsóbb szintjén álló valamely jogi rendelkezés ellentmond egy magasabb rangú rendelkezésnek, a magasabb rangú rendelkezést kell követni.

Intézményi keret

A jogszabályok elfogadásáért felelős intézmények

Az alábbiakban felsorolt hatóságoknak jogukban áll jogi rendelkezéseket elfogadni (jogi szervek):

- A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa – az alkotmány, az alkotmány, az törvények, a nemzetközi szerződések feletti nemzetközi szerződések, egy törvény erejével bíró nemzetközi szerződések
- A Szlovák Köztársaság kormánya: kormányrendeletek
- Minisztériumok és más központi kormányzati szervek: rendeletek, nyilatkozatok és intézkedések
- Helyi önkormányzati és városi hatóságok: általánosan kötelező rendeletek
- Önkormányzati és városi hatóságok és helyi önkormányzati szervek – általános hatályú rendeletek

Elfogadási eljárás

A jogalkotási folyamat szakaszai:

- törvényjavaslat benyújtása – a jogalkotási folyamat elindítása
- a törvényjavaslat vitája
- szavazás (döntés a törvényjavaslatról)
- az elfogadott törvényjavaslat aláírása
- a jogszabály kihirdetése (közzététele)

Döntéshozatali eljárás

Jogalkotási folyamat

Törvényjavaslat benyújtása – Jogszabályozás kezdeményezése

Az 460/1992 sz. törvénnyel (Gyűjt.) módosított sz. törvény tervezete (a Szlovák Köztársaság alkotmánya) a következők nyújthatják be:

- a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának bizottságai
- a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának tagjai
- A szlovák Köztársaság kormánya

A benyújtott törvényjavaslatokat paragrafusonként magyarázó előterjesztésekkel együtt dolgozzák ki.

A törvényjavaslat vitája

A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának eljárási szabályzata értelmében (350/1996 törvény) a törvényjavaslatot három ízben olvassák fel.

1. A **javasolt jogszabály** lényegéről vagy „filozófiájáról” **első olvasatban** általános vitára kerül sor. Ebben az olvasatban nem lehet módosításokat benyújtani.
2. A **második olvasat során** a nemzeti tanácsi bizottság (ok) megvitatja a törvénytervezetet. Minden törvényjavaslatot az Alkotmányügyi Bizottság elé kell terjeszteni, különösen a **szlovák alkotmánnyal, az alkotmányjogi aktusokkal, a Szlovák Köztársaságra nézve kötelező nemzetközi szerződésekkel, a jogi aktusokkal és az európai uniós joggal való**

összeegyeztethetősége tekintetében. Ezt követően a **módosítások és kiegészítések előterjeszhetők, és** ezekről a bizottsági megbeszélések befejeztével szavaznak. Ezért kell a különböző álláspontokat összevonni, mielőtt a törvénytervezetet megvitatnák a Nemzeti Tanácsban. Ha az **illetékes bizottság különleges állásfoglalásban hagyja jóvá a bizottságok közös jelentését**, a törvénytervezetet megküldik a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának. Ez szolgál alapul a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának a javaslatról szóló második olvasatbeli szavazásához és szavazásához.

3. **A harmadik olvasat** a törvénytervezet azon rendelkezéseire korlátozódik, amelyek tekintetében a második olvasatban módosításokat vagy kiegészítéseket hagytak jóvá. A harmadik olvasatot követően a parlamenti képviselők csak a jogszabályszövegezési hibák, valamint a nyelvtani és helyesírási hibák javítását eredményezhetik. Az egyéb hibák kiküszöbölését célzó módosításokat a Nemzeti Tanács legalább 30 tagjának kell benyújtania. A szavazás után szavazásra bocsátják őket a törvénytervezet egészéről.

Szavazás (döntés a törvényjavaslatról)

Törvény elfogadásához **legalább a jelenlévő tagok felének igenlő szavazata szükséges.**

Az Alkotmány módosítható, és az egyes cikkeket csak akkor lehet hatályon kívül helyezni, ha azt minősített többséggel, a Nemzeti Tanács összes tagjának háromötödével (azaz a 150. évi 3/5 számú taggal) lehet hatályon kívül helyezni.

A Nemzeti Tanács akkor határozatképes, ha tagjainak legalább a fele jelen van.

Az elfogadott számla aláírása

Az elfogadott törvényt az alábbiak írják alá:

- A Szlovák Köztársaság elnöke
- a Nemzeti Tanács elnöke
- a miniszterelnök

Az eljárásban ez a lépés az elfogadott számla tartalmának, eljárási pontosságának és végső formájának ellenőrzését foglalja magában. Az aláíró alkotmányos tisztségviselők – aláírásával – támogatják a rendelkezést, mivel ez a szöveg így fogalmaz.

Az elnöknek joga van arra, hogy a „felfüggesztő vétő” elnevezést gyakorolja, és hibás tartalom miatt megtagadja az elfogadott jogi aktus aláírását. Ezután az elfogadott jogi aktust – saját megjegyzéseivel együtt – vissza kell küldenie a Nemzeti Tanácsnak, hogy ismét megvitatásra kerüljön.

A visszaküldött jogi aktus a második és a harmadik olvasati szakaszban megy keresztül, ekkor azonban a Nemzeti Tanács megteheti – de nem is köteles figyelembe venni – az elnök észrevételeit. A Nemzeti Tanács újra szavazhatja a felfüggesztő vétőt, ebben az esetben az aktust az elnök aláírása nélkül is ki kell hirdetni.

A jogszabály kihirdetése (közzététele)

A jogalkotás folyamatának utolsó szakasza a kihirdetés. Az országos területi hatályú jogi rendelkezések hivatalosan a Szlovák Köztársaság Zbierka zákononovja (Collection of legislative Acts) keretében jelentek meg, amelyet a Szlovák Igazságügyi Minisztérium tesz közzé. A törvények gyűjteménye a Szlovák Köztársaság nyilvános közzétételi eszköze. A jogszabályok gyűjteményét elektronikus formában és nyomtatott formában állítják ki. Az elektronikus és a papíralapú jogszabályok gyűjteményének formája azonos joghatással és azonos tartalommal jár. Az elektronikus formátumú aláírásgyűjtés ingyenes az EUR-Lex portálon keresztül.

Hatálybalépés/hatálybalépés

A jogszabályok a jogszabályok gyűjteményében történő nyilatkozatuk napján lépnek hatályba.

A jogszabályok a jogi aktusok gyűjteményének kihirdetését követő tizenötödik napon lépnek hatályba, kivéve, ha a hatálybalépésre később kerül sor.

A jogi aktusok gyűjteményében tett nyilatkozatuk időpontjában más jogi aktusok válnak kötelezővé.

A különböző jogforrások közötti viták rendezésének módja

Egy alacsonyabb szintű normatív aktus nem állhat ellentétben magasabb szintű normatív aktussal.

A normatív aktus kizárólag ugyanazon vagy magasabb rangú jogalkotási aktus útján semmisíthető meg vagy módosítható.

Az azonos jogerővel bíró jogszabályok következetlensége esetén a jogi gyakorlat az ilyen ellentmondások feloldása, összhangban azzal az elvvel, hogy a későbbi rendelet egy korábbi szabályt helyez hatályon kívül vagy módosít, továbbá azon elv szerint, hogy egy különös szabály hatályon kívül helyez vagy módosít egy általános szabályt.

A Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága ellenőrzi a megfelelést, és határoz arról, hogy:

- a jogszabályok az Alkotmánnyal
- Kormányzati szabályozások, a minisztériumok és más központi kormányzati szervek általánosan kötelező jogszabályai az Alkotmánnyal, alkotmányjogi aktusokkal és törvényekkel
- a helyi hatóságok szervei általánosan kötelező rendeleteinek egyezése az alkotmánnyal és a törvényekkel;
- a helyi államigazgatási szervek általánosan kötelező jogi rendelkezéseinek egyezése az alkotmánnyal, a törvényekkel és más általánosan kötelező jogi rendelkezésekkel;
- az általánosan kötelező jogi rendelkezések egyezése a jogszabályok közzétételéről szóló törvényben meghatározott módon kihirdetett nemzetközi szerződésekkel.

Ha az Alkotmánybíróság megítélése szerint a jogszabályok, azok rendelkezései vagy részei, illetve az azokban foglalt szabályok nem állnak egymással összhangban, azok hatályukat veszítik. Ha az adott rendelkezést kibocsátó szerv a döntés meghozatalától számított törvényes határidőn belül nem hozza összhangba az adott rendelkezést a vonatkozó magasabb rangú jogi aktussal, a jogszabály, annak vonatkozó rendelkezései vagy részei, illetve az abban foglalt szabályok hatályukat veszítik.

Jogi adatbázisok

Szlovák Igazságügyi Minisztérium adatbázisa

A szlovák igazságügyi minisztérium [E](#) „Electronic Bulletin of Dves” (Slov-Lex) portál két összekapcsolt információs rendszeren alapul:

1. **Emlékezés** — információs rendszer kötelező erejű, egységes szerkezetbe foglalt elektronikus szövegszövegek és egyéb normák biztosítására a nekik címzett jogok tekintetében
2. **ELegislation** — a folyamatirányítási információs rendszer a jogalkotási folyamat valamennyi szakaszában, fejlett szerkesztési eszközökkel a jogalkotó gyártók számára

Előnyök a célcsoportok számára:

Figyelembe véve a jog azon alapelvét, hogy mindenki tisztában van az érvényes és hatékony joggal, és tudatában van jogainak és kötelezettségeinek, amelyeket a jogi normák növekvő volumene és összetettsége miatt a gyakorlatban egyre nehezebb alkalmazni, a szlovák projekt hozzájárul ezen elv jobb végrehajtásához azáltal, hogy biztosítja a hatályos jogszabályokhoz való hatékony hozzáférést.

- A **nemzeti** projekt különösen a hivatalosan és tartalmilag való jog, a rendelkezésre álló jogok, valamint az új jogszabályokkal kapcsolatos figyelemfelkeltés formájában részesül a projekt előnyeiből.
- Gyakorló **jogászok – folyamatosan** hozzáférhetnek az alkalmazandó joghoz, és felhívják a figyelmet a Szlovák Köztársaság vagy az Európai Unió új jogszabályaira, általában, különös tekintettel azon területekre vonatkozó rendeletekre, amelyeken ezek szakosodtak.
- A **vállalkozó** továbbá ingyenes és folyamatos hozzáférést kap az alkalmazandó joghoz, és lehetőséget kap arra, hogy a Szlovák Köztársaság vagy az Európai Unió új jogszabályairól általában, de különösen a működés által érintett területekre vonatkozó szabályokról is értesítést kapjon, valamint hogy a szabályozási környezet kedvezőbb feltételeket teremtsen a vállalkozások számára, és csökkentse az üzleti tevékenységgel járó adminisztratív terheket.
- A **helyi hatóságok** — szabad és folyamatos hozzáférés biztosítása az alkalmazandó jog egyik forrásához, ugyanakkor az adminisztratív terhek csökkentése – nehézséges adminisztratív és költséges kötelezettség, hogy lehetővé tegyék „az egyes törvények gyűjteményéhez kapcsolódó, munkanapokban elfogadott törvények gyűjteménye” (Collection of Acts Collection of Acts of Acts of Act) lehetővé tétele érdekében, hogy felváltsák a munkanapokról szóló törvények gyűjteményéhez való támogatott hozzáférés biztosítását célzó megterhelő kötelezettségeket.
- Nemzeti **közigazgatási szervek** — a projekt ingyenes és folyamatos hozzáférést biztosít az alkalmazandó jog egyik forrásához, az adminisztratív terhek csökkentéséhez, és így a jogalkotási folyamat pénzügyi költségeihez, a jogalkotás terén a feladatok jobb végrehajtásához és az uniós szabályok végrehajtásához.

- **Igazságügyi hatóságok** — a történelem egyik napján hatályban lévő joghoz való folyamatos és gyors hozzáférés biztosítása, a hatályos jogszabályok elfogadásakor hatályos jogszabályokra való hivatkozás lehetővé tételének lehetősége, amely lehetővé teszi legalább a rutintevékenységek részleges megszüntetését, valamint a bírák és bírák munkája hatékonyságának növelését.
- **A jogalkotási ciklus képes lesz** a jogalkotási folyamat hatékony eszközének alkalmazására és a jogalkotási folyamat igazgatására, ami megfosztaná őket a bonyolult adminisztratív eljárásoktól, és lehetővé tenné számukra, hogy jobban összpontosíthassanak a jelen vélemény tartalmára.

Kapcsolódó linkek

 [Jogi és információs portál](#)

Az oldal tartalma ezen a nyelven gépi fordítással készült. A weboldal tulajdonosa nem vállal semminemű felelősséget a gépi fordítás minőségéért.

Utolsó frissítés: 22/10/2019